

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN KWALITEITSONDERZOEK GEDIFFERENTIEERD TOEZICHT

De Bosschool

Plaats : Bergen Nh
BRIN nummer : 05JM|C1
Onderzoeksnummer : 291882
Datum onderzoek : 24 januari 2017
Datum vaststelling : 23 maart 2017

SAMENVATTING

De Bosschool heeft haar kwaliteit op orde en de inspectie handhaaft het basisarrangement.

Wat gaat goed?

- Het leerstofaanbod omvat naast cognitieve leergebieden, ook sociaal-emotionele vaardigheden en creatieve vakken.
- De school is sterk in het realiseren van een goed pedagogisch klimaat waarin leerlingen zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- Alle teamleden hebben een professionele houding en zijn voortdurend op zoek naar manieren om het onderwijs voor de leerlingen verder te verbeteren.

Wat kan beter?

- Leraren zijn in staat om de lesstof op een duidelijke manier uit te leggen. Zij kunnen de lessen nog uitdagender maken door het geven van feedback en het toepassen van meer coöperatieve werkvormen.
- De school kan streefdoelen formuleren voor de creatieve vakken en sociale competenties die zij de leerlingen aanbiedt. Ook het volgen van de ontwikkelingen van leerlingen in deze vakken, heeft de school nog niet in gang gezet.

Wat moet beter?

- Wij hebben geen aanwijzingen dat de school zich op onderdelen niet aan de wettelijke bepalingen houdt.

1 INLEIDING

Op 24 januari 2017 hebben de volgende onderzoeksactiviteiten plaatsgevonden:

- een documentenanalyse;
- gesprekken met verschillende groepen belanghebbenden: directie, intern begeleider, leraren, ouders en leerlingen;
- observaties van de onderwijspraktijk in een aantal groepen. Deze observaties hebben wij samen met observanten van de school uitgevoerd.

Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een feedbackgesprek gevoerd met het bestuur, de schoolleiding, de intern begeleider en enkele leraren van de school. In dit gesprek zijn de bevindingen en oordelen van de inspectie besproken en heeft de school aangegeven wat zij gaat doen met deze bevindingen.

Naast de beoordeelde standaarden hebben wij enkele aanvullende wettelijke aspecten beoordeeld. Wanneer niet voldaan is aan één of meer van deze artikelen, geven wij dat aan in paragraaf 3.2.

Leeswijzer

Hierna volgt eerst de conclusie van het onderzoek op de Bosschool. Hoofdstuk 3 geeft per kwaliteitsgebied de resultaten van het onderzoek. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en de rapportage opgenomen.

2 HOOFDCONCLUSIE

De Bosschool is een kleinschalige school in Bergen, die een goed pedagogisch klimaat hoog in het vaandel heeft staan. Het team spant zich in om een rustige en veilige sfeer te creëren. Leerlingen en ouders bevestigen dit beeld.

Een groot deel van de leerlingen op de Bosschool heeft betrekkelijk weinig moeite om zich de basisvaardigheden eigen te maken. De uitstroom naar het Havo/Vwo onderwijs is dan ook groot. De leraren dagen de leerlingen uit 'mondig en eigenzinnig' te zijn. Dit probeert de school te bereiken door deze leerlingen uitdaging te bieden, onder andere met andere vakken. Hiervoor trekt de school vakleraren aan. De school heeft echter voor deze vakken geen ambities en leerdoelen geformuleerd. Door dit wel te doen en de ontwikkelingen van leerlingen hierop te volgen, kan de school vaststellen wat het resultaat is van de inspanningen die de school hierop levert.

De leraren beschikken naast pedagogische kwaliteiten, ook over voldoende didactische kwaliteiten. De uitleg is duidelijk, ook voor degenen die meer instructie nodig hebben dan anderen. Het differentiëren van de instructie en verwerking aan de beter presterende leerlingen kan nog sterker door ze meer verantwoordelijkheid te geven en eigen doelen te laten formuleren. Ook de kwaliteit van de feedback kunnen leraren nog versterken.

3 RESULTATEN ONDERZOEK DE BOSSCHOOL

3.1 Kwaliteitsoordelen op onderzochte standaarden

Kwaliteitsgebied Onderwijsproces		Onvoldoende	Voldoende	Goed
OP1	Aanbod			•
OP2	Zicht op ontwikkeling			•
OP3	Didactisch handelen		•	
OP4	(Extra) ondersteuning		•	

Onderwijsproces

De school zorgt ervoor dat haar onderwijs aan de kerndoelen voldoet. Daarnaast biedt zij de leerlingen nog extra vakken aan, die veelal gegeven worden door vakleraren. Zo heeft de school vakleraren voor beeldende vorming, lichamelijke opvoeding en muziek. De school stemt haar aanbod af op de onderwijsbehoeften van de leerlingen, zowel in de keuze van de vakken als de breedte van het onderwijsaanbod. Wekelijks zijn er lessen techniek, krijgen de leerlingen van groep 8 les in programmeren en kunnen leerlingen kiezen voor Spaans. Alle leerlingen krijgen al in een vroeg stadium Engels aangeboden. De leerlingen komen op school en in het dorp niet snel in aanraking met andere culturen. Juist daarom heeft de school veel aandacht voor burgerschap en de pluriforme samenleving. Om tenslotte vast te kunnen stellen wat de leerlingen in brede zin kunnen en kennen als ze de school verlaten, is het van belang dat de school vooraf vaststelt welke doelen zij hiermee wil behalen.

Wij hebben met de schoolleiding een aantal lessen bezocht. Tijdens de groepsbezoeken hebben wij gekeken naar de kwaliteit van het lesgeven en de wijze waarop de leraren de gegevens over de ontwikkeling van de leerlingen gebruiken bij de afstemming (didactisch handelen en zicht op ontwikkeling). De school hanteert een adequaat leerling- en observatiesysteem voor alle groepen. Daarbij worden zowel methodegebonden toetsen als methode onafhankelijke toetsen gebruikt voor de verschillende leergebieden. Er zijn criteria wanneer leerlingen voor extra zorg in aanmerking komen, zowel voor de leerlingen die meer ondersteuning nodig hebben als voor de leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Tijdens de geobserveerde lessen was zichtbaar dat leerlingen

deze hulp ook krijgen in de klas. Waar nodig ondersteunt de intern begeleider de leraren hierbij. Voor de verschillende leergebieden werkt de school met groepsplannen waarin de afstemming van de instructie en de verwerking, zij het summier, wordt onderbouwd. De school is vooral sterk in het inhoudelijk overleggen van leraren met collega's, intern begeleider en ouders over wat individuele leerlingen nodig hebben als de ontwikkeling stagneert. Leerlingen worden gezien en betrokken bij hun ontwikkeling.

De kwaliteit van de uitleg is op schoolniveau voldoende. De Bosschool hanteert het directe instructiemodel en deelt de leerlingen in in niveaugroepen. Daarnaast is er de mogelijkheid dat leerlingen met andere (hogere) groepen meedoen met bijvoorbeeld de rekenles of naar de Plusklas gaan. Hiermee creëren de leraren tijd en ruimte voor de leerlingen die extra instructie nodig hebben. De werksfeer is positief en de meeste leerlingen laten zien dat ze zelfstandig en taakgericht aan het werk zijn via hun weektaak. Om nog meer effect uit het onderwijs te halen, kunnen leraren meer keuzevrijheid geven aan de leerlingen door ze zelf te laten bepalen of het nodig is aan de instructie mee te doen of niet. Veelal biedt dit een hogere betrokkenheid van leerlingen. Dit geldt ook voor de kwaliteit van de feedback. Waar nu voornamelijk sprake is van feedback op het goede antwoord, is het belangrijk dit ook te doen op de wijze waarop leerlingen tot een antwoord komen. Dit kan bijvoorbeeld door ze hardop na te laten denken.

Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Onvoldoende	Voldoende	Goed
SK1	Veiligheid		•	
Kwaliteitsgebied Schoolklimaat		Kan beter	Voldoende	Goed
SK2	Pedagogisch klimaat			•

Schoolklimaat

De leraren hanteren een methodisch aanbod om de leerlingen sociale vaardigheden aan te leren. In de groepen heerst een goede sfeer tussen leerlingen onderling en tussen leraren en leerlingen. Leraren geven complimenten en de sfeer op school is overeenkomstig de kernwaarde van de school "expressief, eigenzinnig en mondig". Via de leerlingenraad hebben de leerlingen inspraak in schoolse zaken. Volgens de leerlingen en de ouders vinden er nauwelijks incidenten plaats. Zij ervaren de school dan ook als veilig. In het veiligheidsplan en een aantal protocollen staat beschreven hoe de school incidenten probeert te voorkomen en eventueel oplost. De school heeft een vertrouwenspersoon en neemt ook de wettelijk verplichte meting van de

veiligheidsbeleving onder de leerlingen af. Deze dient jaarlijks afgenomen te worden.

Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten		Onvoldoende	Voldoende	Goed
Oordeel Onderwijsresultaten			•	
Kwaliteitsgebied Onderwijsresultaten	Onvoldoende	Voldoende	Goed	N.t.b.
OR1 Resultaten		•		

Onderwijsresultaten

De resultaten van de centrale eindtoets van de afgelopen drie jaar liggen ruim boven de ondergrens die wij hanteren. Een groot deel van de leerlingen stroomt dan ook uit naar de havo en het vwo. Dit is conform de verwachtingen, gezien de kenmerken van de leerlingenpopulatie.

Zoals eerder vermeld, formuleert de school nog geen doelen voor haar brede onderwijsaanbod of voor de sociale competenties van leerlingen. Als de school dit wel doet en de ontwikkelingen van de leerlingen voor deze leergebieden volgt, is de school ook in staat zich hierover te verantwoorden. Ook deze gegevens horen tenslotte tot de resultaten die de school met haar leerlingen behaalt.

Kwaliteitsgebied Kwaliteitszorg en ambitie		Onvoldoende	Voldoende	Goed
KA1	Kwaliteitszorg		•	
KA2	Kwaliteitscultuur			•
KA3	Verantwoording en dialoog		•	

Kwaliteitszorg en ambitie

De directie heeft voldoende zicht op de kwaliteit van de school en overweegt samen met het team de optie om zich aan te melden voor excellente school. De leraren spelen hierin een belangrijke rol, omdat zij aangeven welke punten er spelen. Deze verbeterpunten neemt de school vervolgens op in het jaarplan. Daarnaast maakt de school gebruik van tevredenheidspeilingen onder belanghebbenden. De stem van de leerlingen in dit geheel is echter nog gering, ondanks de aanwezigheid van een leerlingenraad. De verbeteractiviteiten waar de school momenteel voor kiest, zijn onder andere het verkennen van onderzoekend en samenwerkend leren, het verder versterken van het onderwijs voor de plusleerlingen en het beschrijven van het pedagogisch klimaat in termen van excellentie. Voor al deze onderwerpen is het van belang dat de school hierin

haar eigen ambities en doelen formuleert die passend zijn bij de leerlingenpopulatie.

De school heeft zich in de loop van de jaren ontwikkeld naar een professionele cultuur waar leraren kennis en vaardigheden met elkaar delen. Collegiale consultaties maken hier deel van uit. Teamscholing en individuele scholing van leraren (waaronder de masteropleiding) maken dat de school gemeenschappelijk werkt om de onderwijskwaliteit op verschillende onderdelen te versterken. Verschillende leraren scholen zich om hun eigen kennis te vergroten en dit te delen met collega's. Doordat het een kleine school is en daarmee een klein team, moeten relatief weinig mensen, veel expertise onderhouden. De leraren geven aan dat de aansturing hierin vanuit de directie goed verloopt, zowel onderwijsinhoudelijk als op persoonlijk vlak.

Tenslotte is het voeren van een dialoog met verschillende belanghebbenden en het zich verantwoorden over de onderwijskwaliteit ook een onderdeel van de kwaliteitszorg. Het bestuur is betrokken en onderhoudt regelmatig contact met de school. Er zijn gesprekken over de verbeteractiviteiten maar ook over de gerealiseerde resultaten en de koers die de school vaart. Naast gesprekken met het bestuur en de naastgelegen locatie voor voortgezet onderwijs, overlegt de school ook met de leerlingenraad. Aan de hand van een jaarverslag verantwoordt de school zich naar ouders over de voorgenomen speerpunten.

3.2 Overige wettelijke voorschriften

De inspectie concludeert dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.

4 REACTIE VAN HET BESTUUR

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op de Bosschool. We hebben de school en het bestuur gevraagd om de ontwikkelrichting aan te geven op basis van de eigen kwaliteitsoordelen en die van de inspectie.

Hieronder geeft het bestuur zijn reactie:

Het bestuur van Tabijn en de directie van de Bosschool hebben kennis genomen van het rapport van bevindingen van het kwaliteitsonderzoek op 24 januari 2017. Het bestuur en de directie kunnen zich volledig vinden in de analyse, de ontwikkelpunten en de conclusies van het kwaliteitsonderzoek. Directie en team hebben de werkwijze, de dialoog, de betrokkenheid en de inzichten van de inspecteur zeer gewaardeerd. Het was een prettig bezoek. Kansen en kwaliteit zijn afgewogen en besproken. De tips die zijn gegeven sluiten uitstekend aan op de ontwikkelingskansen van de school. Met name het formuleren van streefdoelen bij andere vakken dan de basisvakken en het vergroten van de betrokkenheid van de beter presterende leerlingen worden in de komende jaren aangepakt.

Het bestuur van Tabijn steunt deze werkwijze van de onderwijsinspectie van harte. Het bestuur is positief over de stimulerende wijze waarop de onderwijsinspectie het kwaliteitsonderzoek doet. Het levert een belangrijke bijdrage aan de ambitie van Tabijn om het beste onderwijs voor onze leerlingen te realiseren.